

กิเลสโกหก

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

เทศน์บนศาลา วันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๗

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขาว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรม ตั้งใจฟังธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราเป็นสาวกสาวกະผู้ที่ได้ยินได้ฟัง ได้ยินได้ฟังแล้วเอามาใคร่ครวญฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมาให้เป็นตามความเป็นจริงในหัวใจของเรา ถ้ามันเป็นความเป็นจริงในหัวใจของเรานะ มันสมความปรารถนาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไง

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าศึกษาค้นคว้ามา สิ่งที่ว่าอะไรที่ตัวเองโดยชอบ มีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากับพระปัจเจกพุทธเจ้าเท่านั้น

สาวกสาวกະได้ยินได้ฟังมาขึ้นมายังลุ่มหลง ยังหลงใหลกันอยู่ ยังหมกหมมอยู่โดยกิเลสครอบงำจิตใจของตน ยังลุ่มหลงอยู่ในกิเลสตัณหาความทะยานอยาก

ศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจบ ๙ ประโยค มันเป็นกิเลสจำทั้งนั้น มันไม่เป็นกิเลสจริง ถ้าเป็นกิเลสจำๆ มันก็นิยายธรรมะไง ถ้านิยายธรรมะขึ้นมา ผู้ที่ได้ยินได้ฟังขึ้นมา เวลาฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมามันถึงสังเวช มันสังเวชมากนะ

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไป ธรรมและวินัยจะเป็นศาสดาของเธอ สิ่งพระอานนท์ไว้นะ ให้ปฏิบัติบูชาเราเถิด ให้ปฏิบัติบูชาเราเถิด ธรรมและวินัยจะเป็นศาสดาของเธอ

เพราะพระอานนท์ถามไป “องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพานไปแล้วเมื่อไหร่จะหมดยุคหมดสมัย”

“อานนท์ เราไม่ได้เอาธรรมะของใครไปทั้งสิ้น เราเอาแต่สัจจะความจริงในหัวใจของเรา”

เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกิดเป็นเจ้าชายสิทธัตถะ เวลาศึกษาค้นคว้าแสวงหาอยู่ ๖ ปี มันทุกข์ยากลำบากขนาดไหน

คำว่า “ทุกข์ยากลำบากขนาดไหน” เพราะกิเลสค้นหาความทะยานอยากมันดองสันดานของจิตมาเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะทั้งสิ้น

กิเลสค้นหาที่หมักดองในจิตใจของแต่ละบุคคลๆ ใด เพราะมันมีกิเลสค้นหาความทะยานอยากหมักดองในจิตใจของจิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะทั้งหมด ทั้งหมดทั้งสิ้น ฉะนั้น มันมีความทุกข์ความยากๆ เพราะพญามาร มารมันจะยอมปล่อยให้จิตดวงใดพ้นจากอำนาจของมันไป เป็นไปไม่ได้

แต่ถ้าเป็นจริงเป็นจังขึ้นมา เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้เองโดยชอบ คำว่า “ตรัสรู้เองโดยชอบ” มีผลการปฏิบัติ ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับ วิธีการดับทุกข์ มันมีเหตุมีผล มันมีที่มาที่ไป มีการประพฤติปฏิบัติตามความเป็นจริงในหัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้เองโดยชอบ

มีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากับพระปัจเจกพระพุทธเจ้าเท่านั้นที่ตรัสรู้เองโดยชอบ นอกนั้นสาวกสาวกະผู้ที่ได้ยินได้ฟัง กิเลสมันหมักดอง หมักดองในหัวใจของตน ศีลธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาแล้ว ศีลธรรมมาแล้วมันกิเลสจำ มันไม่ใช่กิเลสตัวจริง

กิเลสตัวจริงๆ เวลามันติดมันดองในหัวใจของตน มันไม่รู้ตัว คนไม่รู้ตัวๆ ศีลธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใจ จบ ๙ ประโยค เผยแผ่ธรรมๆ ไป สิ่งนี้ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเข้าใจได้ทั้งสิ้น อธิบายธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าโดยทางภาคปริยัติ เวลาภาคปริยัติขึ้นมา สิ่งที่ได้โดยภาคปริยัติเป็นทฤษฎี เป็นธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ถ้าบอกกิเลสๆ ก็คือกิเลสความจำ ไม่ใช่กิเลสความจริง มันไม่รู้จักเห็นกิเลสไป

ฉะนั้น เวลาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอบรมบ่มเพาะมาไว้

อานนท์เธอบอกเขานะ ให้ปฏิบัติบูชาเราเกิด

เวลาศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นภาคปริยัติ ถ้าภาคปริยัติมันชัดเจนขึ้นมา ในภาคปฏิบัติขึ้นมามันจะแจ่มแจ้ง

เวลามันแจ่มแจ้งขึ้นมา มันแจ่มแจ้งจริงไหม

มันแจ่มแจ้งเป็นไปไม่ได้ มันเป็นไปไม่ได้เพราะมีอวิชชาคือความไม่รู้ อวิชชาในหัวใจนั้นนะร้ายนัก เวลาร้ายนักขึ้นมา เราเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เป็นบุญกุศล เป็นบุญกุศลนะ เราเกิดมามันมีประเพณีวัฒนธรรม มีประเพณีวัฒนธรรม มันบุญเป็นกุศลในหัวใจของชาวพุทธไง

ชาวพุทธขึ้นมา สิ่งใดแล้ว พระพุทธศาสนาสอนให้ให้อภัยกัน ให้อภัยทาน ให้ทาน ให้อบรมบ่มเพาะ ให้น้ำใจต่อกัน นี่มันเป็นประเพณีวัฒนธรรม เราเชื่ออย่างนั้นมันก็เป็นบุญและเป็นบาป

เวลาเป็นบุญและเป็นบาป เวลาเราทำบุญกุศล ทำบาปอกุศล กุศลลา ธมฺมา อกุศลลา ธมฺมา ทำดีทำชั่วมา ทำดีทำชั่วมา สิ่งที่มีมันแผดเผาในหัวใจ เพราะเราทำมาทั้งสิ้น เวลาทำมาทั้งสิ้นนี้ สิ่งที่ทำมาๆ เราก็ยังมีบุญกุศล เพราะเราได้เกิดมาเป็นมนุษย์ไง เพราะจิตนี้คุณสมบัติเป็นมนุษย์สมบัติ เราถึงได้เกิดเป็นมนุษย์

ถ้าจิตนี้มันมีเวรมีกรรมของมัน เห็นไหม เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกพระเทวทัต เวลาอบรมบ่มเพาะขึ้นมา พระเทวทัตก็ด้วยทิฏฐิมานะไง นั่นนะกิเลสตัวจริงๆ เลยละ

เวลาฝึกหัดประพฤติปฏิบัติได้มานานโลกีย์ ปล่อยเป็นงูไปพันบนศีรษะพระเจ้าอชาตศัตรู นั่นเป็นจริงเป็นจังไหมนะ นั่นเพราะอภิญญาไง พอสิ่งที่เป็นอภิญญา อบรมบ่มเพาะสั่งสอน อบรมบ่มเพาะสั่งสอนขนาดไหนก็มีทิฏฐิมานะ ทิฏฐิมานะว่าตัวเองยิ่งใหญ่ ตัวเองมีศักยภาพ ตัวเองจะทำของตัวเองให้ได้ไง นั่นเป็นเพราะอะไรละ

กุสลา ธมฺมา อกุสลา ธมฺมา เขาสร้างสมของเขามา เวลาสร้างสมของเขามา เวลา
มาเกิดเป็นเทวทัตก็เกิดเป็นมนุษย์

ที่นี้การเกิดเป็นมนุษย์ มนุษย์สมบัติๆ เราก็ได้มาเกิดเป็นมนุษย์ไง เราเกิดเป็น
มนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา กึ่งกลางพระพุทธศาสนา ศาสนาจะเจริญอีกหนหนึ่ง
เราเกิดมาท่ามกลางพระพุทธศาสนาที่เจริญรุ่งเรืองขึ้นมา เจริญรุ่งเรืองขึ้นมา สิ่งที่ว่า
สังคมเขามีความเชื่อถือศรัทธา เขามีความอบรมบ่มเพาะ เขาเชิดชูบูชา

ไฉ่เรามาเป็นพระๆ เป็นผู้ที่ประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ถ้าปฏิบัติขึ้นมา เห็นไหม มัน
ศึกษามาแล้ว มันเกิดทิฐิฐิมานะ เกิดความอหังการว่ามีความรู้ๆ

มันหนักความรู้ของมันนั่นแหละ

ฉะนั้น ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนว่า เวลาศึกษาแล้วเป็น
ภาคปริยัติ ปริยัติแล้วปฏิบัติ ปฏิเวธ

ภาคปริยัติ ศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มันก็เป็นการศึกษา
ของสังคม สังคมเขาศึกษามา เขามีวิชาการ มีความรู้ ในเมืองไทย ทางวิชาการเขายกย่อง
สรรเสริญ

ในพระพุทธศาสนาบอกว่า เมืองไทยเป็นเมืองหลวงของพระพุทธศาสนา เวลาที่
พระพุทธศาสนา มันก็มีหลายชาติ หลายชาติขนาดไหนก็แล้วแต่ เขาก็ฉิวเฟิน

ทำไมไปว่าเขาฉิวเฟินล่ะ

เขาฉิวเฟิน เพราะเขาศึกษาแล้ว ในทางความเชื่อถือของเขา มหายาน เขาก็เป็น
อาจารย์วาท อาจารย์มีความคิดมีความเห็นอย่างไรก็เชื่อๆ ตามกันไป แล้วการนับถือมันก็
แล้วแต่ว่าครูบาอาจารย์จะพาไป

แต่ในเถรวาทๆ ไง เราเถรวาท เราเชื่อพระอรหันต์ ๕๐๐ องค์ พระอรหันต์ ๕๐๐
องค์ที่ทำสังคายนาขึ้นมา แล้วเราไม่แก้ไม่ไข ไม่เพิ่ม ไม่ตัดทอน

ไม่ตัดทอนขึ้นมาเพราะอะไร

เพราะไม่ตัดทอนขึ้นมาแล้ว พระอรหันต์ ๕๐๐ องค์ได้ทำความตกลงกันว่า เราจะ
ไม่แก้ไข

แล้วเวลามันแก้ไขขึ้นมา มันเป็นธรรมและวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธ
เจ้าไง ถ้าภิกษุกล่าวดูพุทธพจน์ สิ่งที่ไม่ได้บัญญัติก็บัญญัติขึ้นมา ถ้าภิกษุสงฆ์เตือนถึง ๓
ครั้ง ถ้าไม่เปลี่ยนทิวฐิมานะของตน เป็นอาบัติสังฆาทิเสส

กล่าวดูพุทธพจน์ๆ กล่าวดูพุทธพจน์มันไม่มีไง แล้วถ้ามันมีละ ถ้ามันมี เราก็ไม่
เข้าใจไง พอมันมี เวลาจั่วจั่วไขขึ้นมา มันก็เป็นกิเลสตัวจำ จำว่ามันเป็นชื่อกิเลส แต่ใช้
กิเลสตัวจริง มันเป็นภาคปฏิบัติ

ปริยัติๆ มันได้แต่ความจำมาทั้งสิ้น เวลาภาคปฏิบัติขึ้นมา ถ้าปฏิบัติตามความเป็น
จริงขึ้นมา ถ้ามันได้รู้จริงเห็นจริงขึ้นมา มันเห็นกิเลสตัวจริง

เห็นหรือเปล่าละ

มันก็ไม่เห็น เวลาศึกษาค้นคว้าขึ้นมามันไม่รู้ตัวเลยละ ไม่รู้ตัวเพราะไม่รู้จักกิเลสใน
กิเลสก็ได้แต่ชื่อ ได้แต่ความรู้สึกนึกคิด

เวลาชาวพุทธเราเข้าพรรษา เขางดเหล้า เขาละการพนัน เขาก็กะของเขาได้ นี่มัน
เป็นประเพณีไง

มีเวลาผู้ที่ประพฤติปฏิบัติขึ้นมา บอกว่า เมื่อก่อนเราเป็นคนที่เลวทรามมาก เรา
เป็นคนติดเหล้าเมายา เดียวนี้เลิกได้แล้ว

เลิกได้แล้ว เลิกแล้วได้อะไรละ

เวลาผู้ที่ออกประพฤติปฏิบัติ เวลามีความกลัวมาก กลัวผีกลัวสงฆ์ กลัวต่างๆ เวลา
แก้ไขขึ้นมาจนหายกลัว หายกลัวแล้วได้อะไร

มันอยู่ที่วาสนาของคนที่มีนาคำวาสนาไง มันเป็นอารมณ์ความรู้สึก มันเป็นการ
อบรมบ่มเพาะ มันเป็นเรื่องนิสัย มันเป็นเรื่องของคน

เด็กๆ อบรมบ่มเพาะขึ้นมา ลูกหลานของเราจะให้เป็นคนดี เวลาพระบวชใหม่มา
เป็นนวกะ นวกะมาแล้วศึกษาค้นคว้า สิ่งที่เราได้ยากของภิกษุบวชใหม่ เพราะทนคำสั่ง
สอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมและวินัยนี้ไม่ได้ มันติดนิสัยฆราวาสของ
มันมาไง

ยิ่งในสมัยปัจจุบันนี้ ประชาธิปไตยๆ สิทธิเสรีภาพ

มันก็คิดของมันไป สิทธิเสรีภาพ เองยังไม่ว่างเลย เองเกิดมาจากไหน เองเกิด
มาทำไม แล้วเองจะตายไปโดยมีอะไรติดไม้ติดมือเองไปบ้าง

เวลาที่มีความรู้มีความสามารถ มีการศึกษา เป็นปัญญาชน

ไม่รู้สักตัวเลยนะ ถ้ามันรู้สึกตัวขึ้นมา กิเลสเป็นเรา เราเป็นกิเลสไง มันรู้จักกิเลส
ที่ไหน มันเคยเห็นกิเลสของมันหรือ นี่ถ้ามันเป็นเรื่องทางโลกๆ เห็นไหม โลกๆ

เวลาคนที่วาสนาของคนนะ อำนาจวาสนาของคนเวลาที่ฝึกหัดประพฤติปฏิบัติ
ขึ้นมา เวลาจิตมันรวมลงได้เป็นครั้งเป็นคราวขึ้นมา ใ้มันมันสั่นหล่น เวลาสั่นหล่นขึ้น
มาแล้วก็คิดว่า แหม! มันเป็นความมหัศจรรย์

มีมากมายมหาศาลที่มีศรัทธาความเชื่อในพระพุทธศาสนา มาบวชแล้วฝึกหัด
ปฏิบัติไง สึกหลาเพศไปหมดแล้ว เพราะอะไร เพราะมันเป็นอารมณ์ อารมณ์ความรู้สึก
นึกคิดของคน คิดดีก็ได้ คิดชั่วก็ได้ เวลามันคิดดีขึ้นมา มันก็ดีได้ชั่วคราว เวลามันคิดชั่ว
ขึ้นมา มันทำลายตัวเองทิ้งทั้งสิ้น แล้วเวลาฝึกหัดปฏิบัติหลงไหลไปกับกิเลสค้นหาความ
ทะยานอยาก

เวลาที่มีการฝึกหัด มันก็เป็นกิเลสตัวจำ ตัวจำว่าใ้มันเป็นกิเลส ใ้เน่กิเลส สมมุติ
มันใ้ว่าใ้มันมันเป็นกิเลส แล้วเรามีสติปัญญาชนะมัน

ก็ชนะอารมณ์ตัวเองเท่านั้นแหละ ชนะอารมณ์ตัวเอง สิ่งที่เราชนะอารมณ์ตัวเองด้วยความชั่วครั้งชั่วคราว สรรพสิ่งในโลกนี้เป็นอนิจจัง สิ่งใดเป็นอนิจจังสิ่งนั้นเป็นทุกข์ สิ่งใดเป็นทุกข์สิ่งนั้นเป็นอนัตตา มันเป็นข้อเท็จจริงในพระพุทธศาสนาอยู่แล้ว แล้วอารมณ์ความรู้สึกของตนแต่ละครั้งแต่ละคราว มันเอามาจากไหน

มันก็จิตนิสัยของคนไง แล้วมีศรัทธาความเชื่อในพระพุทธศาสนา ก็ศึกษาค้นคว้า มา เวลาฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา มันก็เป็นอารมณ์ชั่ววูบ อารมณ์ชั่ววูบ วูบ เพราะมันปล่อยวาง วูบไป

มึงรู้จักกิลเลสหรือนะ มันเป็นเรื่องไร้สาระ เป็นเรื่องไร้สาระสำหรับพระปฏิบัติ

เวลาพระปฏิบัติขึ้นมา เวลาครูบาอาจารย์ที่ท่านจะฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมา หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านอบรมบ่มเพาะมา

ก็กลางพระพุทธศาสนา ศาสนาจะเจริญอีกหนหนึ่ง เจริญขึ้นมาเพราะหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา ด้วยอำนาจวาสนาของท่านได้สร้างสมบุญญานิกการมา

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากับพระปัจเจกพระพุทธเจ้าเท่านั้นที่ตรัสรู้เองโดยชอบ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านก็สร้างอำนาจวาสนาของท่านมากมาย มหาศาลเหมือนกัน มาเกิดในกึ่งกลางพระพุทธศาสนา ท่านก็บอกว่าท่านก็ปรารถนาเป็นพระโพธิสัตว์เหมือนกัน ถ้าไม่ได้สำเร็จเป็นพระอรหันต์ในภพชาตินี้ ท่านก็ต้องสร้างอำนาจวาสนาต่อเนื่องไป จะไปในอนาคตกาลข้างหน้าว่าจะเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

แต่ด้วยอำนาจวาสนาของท่าน ด้วยสติปัญญาของท่านไง ท่านมาพิจารณาของท่านแล้วว่า ถ้าเราจะฝึกหัดประพฤติปฏิบัติต่อเนื่องไป เราจะได้เป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าในอนาคตกาลแน่นอน

แต่ ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย แล้วถ้าเมื่อใดองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์ใดมาพยากรณ์แล้ว นั่นนะกลับไม่ได้

แต่เนื้เพราะด้วยสติด้วยปัญญาของท่านไ้ ท่านละวางความเป็นพระโพธิสัตว์อัน
นั้นชะ ลาความเป็นพระโพธิสัตว์มาฝึกหัดปฏิบัติเอาจริงเอาจังไ้ ในกึ่งกลาง
พระพุทศาสนาไ้

เพราะในกึ่งกลางพระพุทศาสนาไ้ ธรรมและวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัม
พุทเจ้าสมบุรณ์แบบอยู่แล้ว มันขาดแต่ว่าผู้ที่มีอำนาจวาสนามากน้อยขนาดไหนจะมา
ฝึกหัดปฏิบัติให้ขึ้นมาตามความเป็นจริงในหัวใจของตนเท่านั้น

เวลาฝึกหัดปฏิบัติก็ล้มลุกคลุกคลานมามากน้อยขนาดไหน ทั้งๆ ที่ท่านมีอำนาจ
วาสนาขนาดนั้นนะ เวลาที่มีอำนาจวาสนาขนาดนั้น ปฏิบัติมาแล้ว ผู้รู้จริง ผู้เห็นจริง เวลา
ผู้รู้จริงผู้เห็นจริงจะเอาตามความเป็นจริง ถึงวางข้อวัตรปฏิบัติ วางข้อวัตรปฏิบัติไ้ แล้ว
อบรมบ่มเพาะมาไ้ ให้มีข้อวัตรปฏิบัติติดหัวใจมันไปๆ

ถ้ามีข้อวัตรปฏิบัติติดหัวใจมันไป สิ่งนั้นะมันเป็นเครื่องอบรมบ่มเพาะ

ใจคนเราไ้ได้อบรมบ่มเพาะสิ่งใดเลย แล้วมันจะรู้อะไรได้ ถ้าเพราะมันรู้ไม่ได้ๆ ว่า
โลกียะ โลกุตระ

ไ้ั้นนะโลกียะล้วนๆ ศึกษาค้นคว้ามานะวิทยาศาสตร์ โลกียะล้วนๆ ศึกษา
ด้วยสติด้วยปัญญาของตน มันก็โลกียะล้วนๆ ล้วนๆ ก็รู้ด้วยล้วนๆ กิเลสตัวจำไ้ กิเลสตัว
จริงมันไม่มี เพราะมันไม่รู้จัก

แล้วเวลาฝึกหัด เวลาเราบวชเรียน เกสา โลมา นขา ทันตา ตใจ อุปัชฌายไ้ให้
กรรมฐาน ๕ มา กรรมฐาน ๕ มันก็เป็นความจำ ความจำขึ้นมา ถ้าเราฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา
ตามความเป็นจริง เราจะหายใจเข้านี้ก็พุทก็ได้ หายใจออกนี้ก็โรก็ได้ เราจะบริกรรม
พุทโรๆ ก็ได้ เราใช้ปัญญาอบรมสมาธิก็ได้ เรากำหนดเกสา โลมา นขา ทันตา ตใจก็ได้

คำบริกรรมๆ ไ้ั้นนะ บริกรรมเพื่ออะไร

ถ้าบริกรรมเพื่อให้จิตมันสงบเข้ามา ถ้ามันไม่มีอำนาจวาสนา เห็นไหม เวลาบวช
มาใหม่ๆ บวชพระแล้วอยากจะฝึกหัดปฏิบัติ เวลาฝึกหัดปฏิบัติมันก็ต้องเอาจริงเอาจังกับ

ตัวเราเอง ถ้าเราจริงเราจึงกับตัวเราเอง สิ่งที่มีมันฝึกหัดปฏิบัติ มันพยายามจะทำความสงบของใจให้ได้ๆ

ถ้าทำความสงบของใจให้ได้ ทำความสงบๆ ถ้าจิตมันสงบระงับเข้ามา มันพออยู่พอกิน พออยู่พอกินเพราะว่ามันเท่าทันกิเลสไง ถ้ามันไม่พออยู่พอกิน กิเลสมันก็ย่ำยีหัวใจของสัตว์โลกนั้น เขาก็มีวาสนา เขาก็มีวาสนา นั่นก็คนเหมือนกัน เขาก็คน พระก็มาจากคน

แล้วคนนี่ร้ายนัก สัตว์มันรังแกกัน มันด้วยเขี้ยวด้วยเล็บของมันนะ ด้วยสัญชาตญาณของมัน ใ้คนร้ายกาจ วางแผนปล้นปล้นกะล่อนขึ้นมานะ ครองโลก เห็นไหม เวลาการเมืองที่ไม่เท่าทันกัน ชาติที่มีมหาอำนาจนั้นมันบีบปี้สีไฟ มันจะเอาผลประโยชน์มันทั้งสิ้น มันจะเอาคุณงามความดีมาจากไหน มันก็เป็นเบี้ยล่างเขาตลอดไปนั่นแหละ

แต่ถ้าเป็นจริงเป็นจังขึ้นมา เอาตัวรอดๆ เอาชาติรอดๆ เอาชาติรอด เอาชาติอยู่ด้วยความปลอดภัย ไม่ใช่เป็นทาสเขา เป็นข้าเขา เวลาที่เข้าเป็นเมืองขึ้นเขา พอเป็นเมืองขึ้นแล้ว ถ้าเดี๋ยวในปัจจุบันนี้ก็เป็นข้าทางเศรษฐกิจ ภูหนี้ยืมสินจนไม่มีปัญญาจะใช้เขานั้นแหละ แล้วมีอะไรก็ต้องยกให้เขาหมดเลย

ประชาธิปไตยๆ โลกมันเจริญแล้ว

เจริญตรงไหน โลกเจริญมันก็เรื่องของโลกเขา คนในโลกนี้มันก็มีร่างกายอาการ ๓๒ เหมือนกันทั้งสิ้น คนโง่คนฉลาดก็มีสมองทั้งนั้นนะ แต่คนที่มีวาสนาดี

นี่ไง เกิดกึ่งกลางพระพุทธศาสนา ศาสนาจะเจริญอีกหนหนึ่ง

ในอเสวนา จ พาลานํ มงคล ๓๘ ประการ เกิดในประเทศอันสมควร แล้วเราเกิดในประเทศอันสมควรหรือไม่

เมืองหลวงของพระพุทธศาสนา แล้วมันมีอำนาจวาสนาขึ้นมาเพราะอะไร เพราะมีครูบาอาจารย์ที่ทันทัดฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมาตามความเป็นจริง

ถ้าฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมาตามความเป็นจริงนะ ครูบาอาจารย์ท่านฝึกหัดของท่านด้วยคำบริกรรมของท่าน เพราะอะไร เพราะเรามีครูบาอาจารย์

เวลาครูบาอาจารย์ท่านบอกว่า ทำความสงบของใจเข้ามาก่อน ทำความสงบของใจเข้ามาก่อน ถ้ามันสงบระงับได้ สุขอื่นใดเท่าจิตสงบไม่มี

แล้วจิตสงบขึ้นมาแล้ว ปุณฺณ กัลยาณชน ปุณฺณๆ ปุณฺณคนหนา หนาไปด้วยกิเลส ตัณหาความทะยานอยาก ศีลธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นู่นก็กิเลส นี่ก็กิเลสทั้งนั้นนะ ไ้กิเลสตัวจำ มันไม่มีกิเลสตัวจริงหรอก

ถ้ามันทำของมัน ทำความสงบของใจของเราเข้ามาได้ แล้วถ้าใจสงบแล้ว เห็นไหม ครูบาอาจารย์หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ท่านอบรมบ่มเพาะไว้ไง

จิตสงบแล้วฝึกหัดใช้ปัญญา ฝึกหัดใช้ปัญญา

ถ้าฝึกหัดใช้ปัญญา ถ้ามันนุ่มไปเห็นสติปัฏฐาน ๔ ตามความเป็นจริง ถ้ามันนุ่มไปได้ไง ถ้ามันนุ่มไปได้ ไ้ะ! มันเห็นกิเลสไง ถ้ามันเห็นกิเลส เห็นไหม เห็นกิเลส กิเลสมัน โกหก กิเลสเรามันปลิ้นปล้อน กิเลสเรามันเจ้าเล่ห์

จิตสงบแล้วพอมันเห็นสติปัฏฐาน ๔ ตามความเป็นจริง มันก็หลุดไม่หลุดมือทั้งนั้นนะ

มีผู้ฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมามากมายมหาศาล พอจิตสงบระงับแล้วเห็นเวทนา เห็นจิต

เวลาหลวงปู่ดูลย์ใจ ความคิดทั้งหลายทั้งหมดเป็นสมุทัย

นี่กิเลสตัวจำ ผลของมันคือทุกข์

ทุกข์เพราะอะไร

ทุกข์เพราะทำความสงบของใจเข้ามามันจะไปรู้นิมิต มันจะไปรู้ไปเห็น

หลวงปู่ดูลย์ท่านบอกว่า เห็นนะเห็นจริงๆ แต่ความเห็นนั้นมันไม่จริง

ความคิดทั้งหลาย อารมณ์ทั้งหมด ถ้าเป็นกิเลส มันก็เป็นกิเลสตัวจำ คือความจำ ไม่ใช่ความจริง ถ้าความจำไม่ใช่ความจริง เราจะไปรู้เท่าทันมันได้อย่างไร เราจะไปรู้ไปเห็นว่าไอ้นั่นเป็นกิเลส ไอ้นี้เป็นกิเลส

เวลาฝึกหัดประพฤติปฏิบัติไป ในสำนักปฏิบัติต่างๆ ฝึกหัดประพฤติปฏิบัติพอเป็นพิธี แล้วก็มีสัญญาอารมณ์ขึ้นมา นั่นว่าเป็นกิเลสตัวจำ กิเลสนั้นนะ แล้วก็ปล่อยวางมันๆ มันมีแค่นั้นนะ

แต่ถ้าเราฝึกหัดทำความสงบของใจของเราเข้ามาๆ มันรู้มันเห็นสิ่งใด นี่ใจ ความคิดทั้งหลายทั้งหมด ผลของมันเป็นสมุทัย

เห็นนิมิต จะเห็นอะไร ร้อยแปดต่างๆ ความเห็นนั้นนะเห็นจริงๆ เห็นโดยความอ่อนแอ เห็นโดยที่วิฤติภาวะมันไม่มี นี่ความอ่อนด้อย ความไม่เข้าใจของตน ความอำนาจวาสนาของตน ร้อยทั้งร้อย

ฉะนั้น เวลาครูบาอาจารย์ท่านบอกว่า ให้ทำความสงบของใจเข้ามาก่อน ทำความสงบของใจเข้ามาก่อน ถ้าทำความสงบของใจเข้ามา มันจะมีประสบการณ์ มันจะมีความเข้มแข็งของมันขึ้นมา

มันจะไปเห็นนิมิต มันจะรู้สิ่งต่างๆ ใดๆ ก็แล้วแต่ รู้เห็นที่แรกก็ขึ้นบานชื่นใจ กิเลสตัวจำก็คิดว่ามันเป็นกิเลส ชี้หน้ามันว่ากิเลสมันไม่ดีอย่างนั้น กิเลสมันตัวเศร้าหมองอย่างนั้น กิเลสทำให้มันทุกข์ยากอย่างนั้น ชี้หน้ามันๆ

นั่นมันเป็นกิเลสตัวจำ ถ้าเห็นสิ่งใดต่างๆ ส่งออกไปทั้งสิ้น เดียวก็เสื่อมหมด

เวลาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ของเรา ท่านให้ทำความสงบของใจเข้ามาก่อน ถ้าทำความสงบของใจเข้ามา ทำความสงบของใจเข้ามาแล้ว สิ่งที่มีมันเกิดขึ้นๆ มันชำนาญในวิธี ชำนาญในการทำ ความสงบ มันอยู่กับเราไม่ตลอดไปหรอก

สิ่งที่เราฝึกหัดปฏิบัติ ปุณฺณคนหนา หนาไปด้วยกิเลสตัณหาความทะยานอยากของตน แล้วเราจะมาฝึกหัดประพฤติปฏิบัติ เพราะเราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เราเชื่อมั่น เรามีศรัทธาในพระพุทธศาสนา เราถึงได้ฝึกหัดปฏิบัติในปริยัติ ปฏิบัติ เราจะปฏิบัติขึ้นมาเป็นพระปฏิบัติ เป็นภาคปฏิบัติ

เวลาเป็นภาคปฏิบัติขึ้นมา สิ่งที่ว่าคำบริกรรม ใช้ปัญญาอบรมสมาธิ ให้ทำความสงบของใจเข้ามา

ความคิดทั้งหลายทั้งหมดมันเป็นสมุทัย เป็นกิเลส ผลของมันเป็นทุกข์

ทำความสงบของใจบ่อยครั้งเข้าๆ ให้มันมีกำลังของมัน เวลามันนุ่มไปเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมใจ

จิตเห็นจิตเป็นมรรค

คำว่า “จิตเห็นจิตเป็นมรรค” มันเห็นกิเลส มันรู้จักกิเลสโดยสัจจะโดยความจริงเลย นี่กิเลสตัวจริง

แต่กิเลสมันโกหกมดเท็จ กิเลสมันปลิ้นมันปล้อนใจ เวลากิเลสมันปลิ้นมันปล้อน เราฝึกหัดใช้ปัญญาๆ ไม่มีวาสนาขึ้นมา พอฝึกหัดใช้ปัญญาแล้ว โห้โฮ! มันปล่อยวาง บรรลุธรรมๆ หลงไปแล้ว

เริ่มต้นก็จากที่ไม่รู้สีกตัวเลย ไม่รู้สีกว่าเราเป็นปุณฺณ เราเกิดจากโลก สิ่งที่สติปัญญาที่จะเกิดกับเรา โลกียะ มันเกิดจากโลกทั้งสิ้น เกิดจากอวิชชา เกิดจากความไม่รู้ในใจของตน ไปศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ด้วยความคิดทั้งหลายทั้งหมดทั้งปวง มันเจือปนไปด้วยสมุทัย

ความคิดทั้งหมดเกี่ยวเนื่องกับสมุทัย ผลของมันคือทุกข์

ศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจบ ๙ ประโยค นิพพานมีจริง หรือ นรกสวรรค์มีจริงหรือ

พระองค์มันก็ยังไม่ใช่ แต่โดยทฤษฎี โดยธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าชื่อนั้นแน่นอนอยู่แล้ว

สิ่งที่มันไม่เป็นตามความเป็นจริงใจ แต่เวลาฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมา พอจิตสงบแล้วถ้ามันรู้มันเห็นของมัน เวลามันรู้มันเห็นของมัน มันเห็นกิเลสใจ

นี่ไง ว่ากิเลสมันโกหกหมดเท็จ เวลาโกหกหมดเท็จขึ้นมา เวลาพิจารณาไปแล้วมันวาง มันปล่อยวาง

หลง หลงไปกับมันนะ นี่กิเลสมันปลิ้นมันปล้อน มันพลิกมันแปลงตลอดเวลา

ครูบาอาจารย์ที่ท่านประพฤติปฏิบัตินะ สิ่งที่น่ากลัวที่สุดคือกิเลสในหัวใจของคน

แล้วกิเลสในหัวใจของเรา คนที่ไม่ฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เขาก็เป็นคนดีคนหนึ่งนะ ใครก็ว่าเขาเป็นคนดีคนหนึ่ง เขาก็มีวาสนาของเขา เขาเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เขาก็สร้างคุณงามความดีของเขา นั่นก็อำนาจวาสนาของเขา นั่นมันดีโดยประเพณีวัฒนธรรม แล้วนี่โดยประเพณีวัฒนธรรม ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอบรมบ่มเพาะใจ

เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา ไม่ได้บวช ไม่ได้เรียน ไม่ได้ฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เหยียบแผ่นดินผิด

การเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนา ท่าน ศีลภาวนา

การทำบุญกุศล เราได้สร้างบุญกุศล เราได้ทำทานของเรา เพราะมันเป็นประเพณีเป็นวัฒนธรรม เป็นการอบรมบ่มเพาะให้จิตใจของเรามันเป็นสาธารณะ ถ้ามันทำบุญทำกุศล มีทาน ทานของเราได้ทำของเราแล้ว มันมีความอบอุ่น มันมีความพอใจของมัน

เพราะเราจะเข้าไปศึกษาพระพุทธศาสนา จะศึกษาอะไร ถ้าศึกษาในพระไตรปิฎก นั่นก็การศึกษาค้นคว้าในทางทฤษฎี ในทางวิชาการ แล้ววิชาการเราก็ศึกษามาแล้วว่า

ปรียัติ ปฏิบัติ เวลาศึกษาภาคปรียัติ เราก็มีศรัทธา เราก็มั่นคง เราก็มั่นในพระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์

แต่เวลาจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมาไง เวลาสติ สติเราก็ต้องฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา เวลาเป็นสมาธิ เป็นสมาธิ จิตก็สงบระงับขึ้นมา แล้วถ้าฝึกหัดใช้ปัญญาๆ พอมันฝึกหัดใช้ปัญญา ถ้ากิลีสมันโกหก กิลีสมันโกหกเพราะอะไร

กิลีสมันโกหก เพราะกิลีสมันปลิ้นปล้อน ปลิ้นปล้อน กิลีสมันก็จัดการให้ทั้งสิ้น กิลีสโกหกทั้งนั้นนะ

แต่ถ้ามันเป็นจริงๆ นะ เวลาครูบาอาจารย์ของเราที่ฝึกหัดประพฤติปฏิบัติ เวลาเราทำอะไรแล้วล้มลุกคลุกคลาน กิลีสทำไมมันทำเรา บัดแข็งบัดชา ทำให้เราไม่มีสิ่งใดเป็นขึ้นเป็นอันมาตลอดเวลา เมื่อใด วันใด ถ้าเรามีกำลังของเราขึ้นมา ถ้าเราทำของเราได้ เราจะมีมานะทำของเราให้เต็มที่เลย

ถ้ามันเต็มที่ๆ ขึ้นมา มันจะทำอย่างไร

เวลาคนที่มีความมานะ ไปฐิละๆ ไบลานเปล่าๆ ไง เวลาเขาศึกษาค้นคว้าธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าโดยภาคปรียัติ โดยสุตมยปัญญา เขาก็มีความรู้ของเขา เขาเทศนาว่าการ เขามีลูกศิษย์ลูกหา เพราะเขามาร่ำมาเรียนกับไปฐิละๆ ไบลานเปล่าๆ ไง

ไบลานเปล่า แต่เขาจำของเขาได้ เขามีการศึกษาค้นคว้าขึ้นมา เขามีความรู้ของเขา เขาสั่งสอนลูกศิษย์ของเขาได้ ทุกคนก็เชื่อถือเขาไปไหนลูกศิษย์ลูกหาล้อมหน้า ล้อมหลัง ๕๐๐ ไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

“ไปฐิละ ไบลานเปล่ามาแล้วหรือ ไปฐิละไบลานเปล่าจะกลับแล้วหรือ”

เขาก็คิดได้ ถ้าคนที่มีความมานะ มันต้องใช้สติใช้ปัญญาเราแยกแยะว่า มันเป็นเพราะอะไรองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงได้กล่าวอย่างนั้น ไบลานเปล่า มันก็เปล่าจริงๆ

ถ้าเป็นกิเลส กิเลสความจำทั้งนั้นนะ แล้วอบรมบ่มเพาะสั่งสอนเขาได้ แล้วถ่ายทอด ถ่ายทอดธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ แต่มันเป็นกิเลสตัวจำ

ผู้ที่เขาศึกษาค้นคว้าเขาก็เห็นด้วยจริง จริง แต่เวลาถึงที่สุดแล้วทั้งหมดนะ ทั้งหมดนั้นจะไปฝึกหัดปฏิบัติกับพระปฏิบัติ พระอรหันต์ เวลาพระอรหันต์อบรมบ่มเพาะขึ้นมา เอาจริงเอาจังขึ้นมา อบรมบ่มเพาะขึ้นมาให้คลายทวิฏฐิมานะของตนก่อน

ถ้าคลายทวิฏฐิมานะ ทวิฏฐิมานะอันนั้นมันทำให้ทำความสงบของใจเข้ามาไม่ได้ มันจะคิดถึงว่า มันยิ่งใหญ่ มันรับรู้ มันเก่งกล้าสามารถ มีชื่อเสียงกิตติศัพท์กิตติคุณขนาดนั้นแล้วจะมาพุทโธๆ จะมาทำความสงบของใจเข้ามา ใจมันมีค่าอะไร แต่ความจำอันนี้ต่างหาก กิเลสตัวจำนี้ต่างหากที่มีความสามารถ ที่มีการอบรมบ่มเพาะ ที่มีการอธิบายให้กับลูกศิษย์ลูกหาจนเชื่อถือศรัทธากันขนาดนั้น แล้วจะมาละวางสิ่งนั้น

นั่นมันความจำทั้งนั้น จะเอาความจริงๆ ขึ้นมา เห็นไหม สามเณรนั้นถึงบอกไง ถ้าจะฝึกหัดประพฤติปฏิบัตินะ ร่างกายนี้เปรียบเหมือนจอมปลวก จอมปลวกมีอยู่ ๖ ทวาร ตา หู จมูก ลิ้น กาย ๕ ปิดมันไว้ ปิดหัวใจไว้ แล้วจะดักจับเหยื่อตัวนั้นให้ได้

เวลาเรามาอบรมบ่มเพาะ เรามานั่งสมาธิภาวนากันนี้ไง นี่ไง ตา หู จมูก ลิ้น กาย เราปิดซะ เราทำความสงบของใจของเราให้ได้ ทำความสงบของใจของเราให้ได้ แล้วฝึกหัดปฏิบัติ แล้วถ้ามันเห็นจริงใจ เห็นเหยื่อตัวนั้นนะ ไล่เหยื่อตัวนั้นนะ

เหยื่อตัวนั้นนะคืออวิชชา เหยื่อตัวนั้นคือกิเลสต้นหาความทะยานอยาก ถ้าจับเหยื่อตัวนั้นได้ เห็นไหม กิเลสมันก็โกหกกล่อกะล่อนปลิ้นปล้อน กว่าจจะรู้เท่ารู้ทันนะ มันพิจารณาซ้ำแล้วซ้ำเล่าๆ ใจ ถ้าเราเห็นกาย เวลาเห็นกาย เห็นกายมันก็เห็นแตกต่างกับทางโลก ทางโลกเขาเห็นด้วยตาเนื้อ แต่ถ้าจิตสงบแล้วเวลามันเห็นขึ้นมา มันเห็นด้วยตาของใจ เห็นตาด้วยของใจใจ

เวลาพระบวชใหม่ เกสา โลมา นขา ทันตา ตโจ อุปัชฌาย์ก็ให้ พระก็ได้รับกรรมฐาน ๕ จากอุปัชฌาย์ แล้วก็มาท่องจำๆ กันอยู่อย่างนั้นนะ

ท่องจำๆ ถ้าท่องจำมันก็เป็นคำบริกรรม ถ้าท่องจำมันก็ทำให้จิตสงบระงับได้ ถ้าจิตสงบระงับนะ สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารภรณารื้อสัตว์ชนสัตว์ใจ ต้องการปรารภนาหัวใจของสัตว์โลก

ปัจจัยตั้ง สันติภูมิจิโก ปัจจัยตั้งคือจำเพาะใจดวงนั้น สันติภูมิจิโก ถ้ามันทำได้ตามความเป็นจริง รู้แจ้งในใจของตน

แล้วเราเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา มนุษย์ก็ศึกษาค้นคว้าแล้วก็รู้ว่า เราเกิดมามีกายกับใจๆ แล้วใจอยู่ไหนล่ะ

สิ่งที่เราศึกษาค้นคว้าแล้วเราใช้สติปัญญา อารมณฺ์ทั้งนั้น

อารมณฺ์เพราะอะไร

อารมณฺ์เพราะเราเกิดเป็นมนุษย์ไง พรหมชั้นที่ ๑ เทวดาชั้นที่ ๔ มนุษย์ชั้นที่ ๕ สัตว์ก็เหมือนกัน แต่สัตว์เดรัจฉานเขาไม่มีอำนาจวาสนาเหมือนเรา เราที่เป็นคนที่มีอำนาจวาสนา เราใช้สติปัญญาของมนุษย์ ถ้าสติปัญญาของมนุษย์มันก็เป็นอารมณฺ์นั่นไง

แล้วใจอยู่ไหน

ทำความเข้าใจ

ดูจิตๆ ดูได้แค่อารมณฺ์ ปัญญาอบรมสมาธิๆ ก็คืออารมณฺ์ อารมณฺ์ประกอบไปด้วยรูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ สังขาร ความคิด ความปรุง ความแต่ง อารมณฺ์ ความรู้สึกที่มันคิด มันปรุง มันแต่ง มันแต่งมาจากอะไร มันแต่งมาจากสัญญา สัญญาที่มันลึกลับซับซ้อนไง ลึกลับซับซ้อน

สัญญาในภพในชาตินี้ตั้งแต่เราเกิดเป็นเด็ก เราประสพภาวะชีวิตมาอย่างไร มันฝังใจๆ มานะ ทางจิตวิทยาเขาก็รับรู้ได้ แต่เวลา อวิชชาปุจฺยา สงฺขารา สงฺขาราปุจฺยา วิญฺญาณํ ในปฏิจฺจสมุปฺบาท อันนั้นมันข้ามภพข้ามชาติ ภาวสวะใจ

จิตเดิมแท้นี้ผ่องใส จิตเดิมแท้นี้เป็นผู้ข้ามพ้นกิเลส

จิตเดิมแท้นี้ผ่องใส จิตเดิมแท้นี้หมองไปด้วยอุปกิเลส

อุปกิเลสทั้งนั้น กิเลสมันปลิ้นมันปล้อน มันพลิกมันแพลงไถ แล้วมันปลิ้นมันปล้อน
มันพลิกมันแพลง

มันพลิกมันแพลงอย่างไรล่ะ

ก็มันพลิกมันแพลงบนหัวใจเรานี้ไง ถ้ามันพลิกมันแพลง เวลามันถล่ำไป หลงเชื่อ
ถ้ามันเป็นทางโลกๆ เราก็ไม่รู้ตัวสิ่งใดเลย กิเลสเป็นอย่างไรวะ

กายกับใจๆ เรายังหาหัวใจเราไม่พบ เรายังทำความสงบของใจเราไม่ได้

เวลาวงกรรมฐานนี้เจริญขึ้นมา ในวงกรรมฐานมีความเชื่อถือศรัทธา ผู้ที่ประพฤติ
ปฏิบัติมากมายมหาศาล แต่เจอครูบาอาจารย์ที่เหลวไหล ครูบาอาจารย์ที่ไม่มีหลักฐาน
ครูบาอาจารย์ที่ไม่มีกิตติกาใดๆ ทั้งสิ้น

ดูจิตๆ ดูอารมณ์ อารมณ์ทั้งนั้นนะ จับตัวอารมณ์ จับตัวผิวเผิน จับตัวความเป็น
สามัญสำนึกของมนุษย์ ถ้าสามัญสำนึกของมนุษย์ก็โลกียะ โลกทั้งนั้นนะ

ฉะนั้น เวลาบำเพ็ญกรรม เวลาเราบำเพ็ญกรรมของเรา เราทำความสงบของใจของเราเข้า
มา แล้วถ้าทำความสงบของใจเข้ามา เห็นไหม อารมณ์ มันผ่านอารมณ์ มันผ่านอารมณ์
ไป ถ้าจิตมันสงบ จิตสงบ จิตไม่พาดพิงอารมณ์ใดๆ ทั้งสิ้น

แล้วอารมณ์มันคืออะไรล่ะ

อารมณ์ เห็นไหม รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ นี่อารมณ์สมบุรณ์แบบนะ

เพราะว่าผู้ที่ฝึกหัดประพฤติปฏิบัติใหม่ ทำความสงบของใจของเราเข้ามาไม่ได้ ถ้า
ทำความสงบของใจของเราเข้ามาไม่ได้ มันก็ไม่วู้จัก ไม่รู้ไม่เห็นกิเลสต้นหาความทะยาน
อยาก ถ้าไม่วู้จัก ไม่รู้ไม่เห็นขึ้นมา ก็ไม่วู้สึกตัวใดๆ ทั้งสิ้น ไม่รู้อะไรเลย แล้วสิ่งที่รู้ๆ ที่รู้ก็
เป็นความจำ ความจำมันแก้ไม่ได้ มันอยู่ภายนอกไป

เวลาฝึกหัดประพฤติปฏิบัติ กิเลสภายนอก กิเลสภายใน กิเลสภายนอกก็รูป รส กลิ่น เสียง สิ่งที่วัตถุธาตุที่คนปรารถนา คนที่ต้องการใดๆ ทั้งสิ้น ถ้าเป็นนักปฏิบัติก็ระหว่างเพศตรงข้าม หญิงกับชาย ชายกับหญิง นั้นอยู่ข้างนอก แต่ถ้ากิเลสภายในละ มันครุ่นคิดอยู่คนเดียว

เวลามันครุ่นคิด มันครุ่นคิดอย่างไร

มันครุ่นคิดก็ด้วยผลกระทบ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ

ฉะนั้น เวลาพระอรหันต์อบรมบ่มเพาะไปฐิติละไบลานเปล่าๆ ใจ ปิดตา หู จมูก ลิ้น กาย เปิดหัวใจไว้ เปิดหัวใจ แล้วหัวใจเปิดได้ไหม

ถ้าหัวใจยังเปิดไม่ได้ ก็พยายามทำความสงบของใจให้ได้ ถ้าเวลาทำความสงบของใจให้ได้ ถ้าใจมันสงบระงับเข้ามา ใจสงบระงับเข้ามา ใจที่มันรู้มันเห็น ที่มันปล่อยมันวาง ใจที่สงบแล้วมันไปเห็นนิมิตต่างๆ อาการทั้งนั้น อาการรับรู้ต่างๆ มันร้อยแปดพันเก้า

แต่ถ้าจิตสงบแล้ว ศีล สมาธิ ปัญญา

สมาธิก็คือสมาธิใจ ขณิกสมาธิ อุปจารสมาธิ อัปปนาสมาธิ เวลาจิตมันปล่อยวาง ความยึดมั่นถือมั่นในหัวใจของตน มีความสุขใหม่ มีความสุขมาก แล้วจะรักษาไว้อย่างไร

รักษาไว้นั้นนะเป็นพื้นฐาน สมถกรรมฐาน ฐานที่ตั้งแห่งการงาน ถ้าเรามีที่ตั้งแห่งการงาน งานเราจะเกิด

งานเกิดจากอะไร

งานเกิดจากภาคปฏิบัติ งานเกิดจากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกพระอานนทัง ใจให้ปฏิบัติบูชาเราเกิด ปฏิบัติบูชาเราเกิด

เวลาจะปฏิบัติบูชา จิตตภาวนาๆ เขาเริ่มต้นจากจิตสงบระงับ จิตที่เป็นสัมมาสมาธินั้นโดยเริ่มต้นพื้นฐานของภาคปฏิบัติ

ฉะนั้น เวลาโดยวงกรรมฐาน โดยการประพฤติปฏิบัติ ถ้าทำสมาธิไม่เป็น มันปฏิบัติด้วยอะไร

มันปฏิบัติด้วยอารมณ์ ปฏิบัติด้วยภาคทฤษฎี ปฏิบัติด้วยกิเลสตัวจำ มันไม่รู้จักกิเลสเลยละ ไม่รู้สึกตัวนะ

แต่ถ้ารู้สึกตัว กิเลสก็เป็นเราอีกละ

ถ้าไม่รู้ไม่เห็น มันก็เป็นตัวจำ ตัวจำ เราไม่รู้สักตัวใดๆ ทั้งสิ้น เป็นไปกับเขา ไม่รู้สึกตัวคือว่ากิเลสมันบงการนะ บงการคนที่ไม่มีการศึกษา ก็พูดถึงพระพุทธศาสนาได้ในระดับของท่าน ใ้พวกที่มีการศึกษาขึ้นมาจบ ๙ ประโยคก็พูดธรรมะโดยทางวิชาการ มันมีความจำทั้งนั้นนะ มันไม่รู้สักตัวทั้งนั้นนะ ไม่รู้สึกตัวว่ากิเลสมันครอบงำอยู่นะ

เพราะอะไร

เพราะศึกษารวมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้วเทศนาว่าการได้ ทางวิชาการแยกแยะได้หมด ใ้มันเป็นกิเลส กิเลสอย่างหยาบ กิเลสอย่างกลาง กิเลสอย่างละเอียด อธิบายเรื่องกิเลสได้เป็นคั่งเป็นแควนะ แต่ไม่รู้จักมัน ไม่รู้จักมัน

เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารภนารื้อสัตว์ชนสัตว์ๆ รื้อหัวใจของสัตว์โลก ไม่ใช่ภาคทฤษฎีเกิดจากความจำ แล้วแสดงธรรมในภาคความจำ เป็นกิเลส ความจำ แล้วไม่รู้สักตัวด้วยว่ามีกิเลส

เพราะธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า ปริยัติให้ฝึกหัดปฏิบัติ

เวลาฝึกหัดปฏิบัติ ปฏิบัติ เอาอะไรปฏิบัติ ก็เอาหัวใจนี้ไง ภาคปฏิบัติ ปฏิบัติมาจากไหน

เวลาพระบวชใหม่ เกสา โลมา นขา ทันตา ตโจ กรรมฐาน ๕ กรรมฐาน ๕ ถ้าจิตมันสงบระงับ ถ้ามันเห็นผม ขน เล็บ ฟัน หนังตามความเป็นจริง มันสะท้อนกิเลสไป

แล้วถ้ากิเลสมันโกหกละ

กิเลสโกหก มันถึงมีกำลังและมีอำนาจที่จุดกระชากลากหัวใจนั้นไป แล้วก็หลงไหลไปนะ เวลาผู้ที่ประพฤติปฏิบัติไม่มีครูบาอาจารย์ จะรู้เห็นสิ่งใดแล้วก็ตามมันไป ตื่นเต้นไปจนเสียสติได้ จนขาดการควบคุมได้

ฉะนั้น ครูบาอาจารย์ ถ้าจะต้องรู้ไว้ ก็รู้ไว้เพื่อความสงบระงับ เวลาจิตสงบแล้ว ถ้ามันออกใช้ปัญญา เราใช้ปัญญาภาวนามยปัญญาอย่างมีสติสัมปชัญญะ แล้วควบคุมดูแลของมันไง

สมาธิแก้กิเลสไม่ได้ สมาธิแก้กิเลสไม่ได้

สมาธิเอ็งยังทำกันไม่เป็นเลย เอ็งจะเอาอะไรเป็นกิเลส เวลามันหลงไหลไปกับการฝึกหัดการประพฤติปฏิบัติ มันก็หลงไหลเพราะกิเลสมันปลิ้นปล้อนไปไง

แต่ถ้ามันเท่าทันล่ะ

มันเท่าทัน เห็นไหม กิเลสโกหก

กิเลสกลัวอะไร

กลัวธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ

เหตุเพราะมีการศึกษา เหตุเพราะมีความจำอันนั้น มันก็เป็นความจำทั้งสิ้น

ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ

เหตุในการทำความสงบของใจจริงหรือ

เวลาทางวิชาการนะ ปฏิบัติมันบังคับไม่ได้ มันต้องให้เป็นธรรมชาติ มันต้องให้สะดวกสบาย

ไม่รู้ตัวนะว่ากิเลสมันยิ่งดอกแรกแล้ว มันจะสะดวกสบาย มันจะทำด้วยอำนาจวาสนาของคน ด้วยจิตนิสัย

คนเรานะ ถ้ามันไม่ได้สร้างเวรสร้างกรรมไว้หนักหนาสาหัสสาครรจ์ มันก็ทำความสงบของใจของเราเข้ามาได้ บางทีนะ มันสร้างเวรสร้างกรรม เห็นไหม จูฬบัณฑิตๆ พี่ชายเป็นพระอรหันต์ เอน้องชายมาบวช น้องชาย ให้ศึกษาค้นคว้าขนาดไหนก็ได้ จนพี่ชายให้สึกๆ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอนาคตังสญาณ รู้ถึงเวรถึงกรรมของเขาไป

“จูฬบัณฑิต เธอจะไปไหน”

“จะไปสึก เพราะพี่ชายไล่ให้ไปสึก”

“เธอบวชเพื่อใคร”

“บวชเพื่อพระพุทธเจ้า”

“เธอไม่ต้องไปสึก เอาผ้าขาวนะ แล้วลูบ ลูบ ลูบ ขาวหนอ ขาวหนอ”

ลูบไปๆ เกิดความสกปรกใจ มันสังเวช มันสะเทือน มันสะเทือน ย้อนกลับไป บรรลุธรรมเลย เป็นพระอรหันต์ด้วย

นี่เวลาด้วยอำนาจวาสนาของคน ด้วยจิตนิสัยของคน ถ้าจิตนิสัยของคนสร้างสมบุญญาธิการมาขนาดไหน

ฉะนั้น เวลาศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ปากเปียกปากแฉะๆ มันเป็นภาคปริยัติ ถ้ากิเลส กิเลสความจำ อธิบายกิเลสได้เป็นคั่งเป็นแควนะ แต่ทำความสงบของใจไม่เป็น ทำความสงบของใจไม่ได้

ถ้าทำความสงบของใจได้มันจะรู้ สิ่งใดมันเป็นกิเลสหรือมันเป็นธรรม มันเป็นสมาธิหรือไม่เป็นสมาธิ

ถ้ามันไม่เป็นสมาธิ มันเป็นอารมณ์ มันเป็นอารมณ์ แล้วถ้าพูดถึงไม่มีวาสนานะ มันไหลไปเลย มันหลงเชื่อไปไง หลงเชื่อไปแล้วมีฤทธิ์มีเดช ใสนั้นเขาเรียกว่าผู้วิเศษ ผู้วิเศษไม่ใช่อริยสัจ ผู้วิเศษเป็นครึ่งเป็นคราว

ผู้วิเศษ เห็นไหม เทวทัต เทวทัตมีฤทธิ์มีเดชแปลงร่างได้ มีอภิญญาได้ แต่เวลาจะ
ล้มองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทำสังฆเภท จะแยกสงฆ์ออกไป เสื่อมหมดเลย พอ
เสื่อมแล้วทำอะไรได้

สิ่งที่ว่า เวลาทำความสงบของใจไปรู้เห็นสิ่งใด ทำอะไรได้ มันของชั่วคราว ของ
ชั่วคราวเท่านั้น

แต่ถ้าเรามีอำนาจวาสนาของเรา ถ้ากิลีสมันโกหก กิลีสโกหก กิลีสมันปลิ้นมัน
ปลิ้น มันก็จะไปตามนั้น

เราเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา กึ่งกลางพระพุทธศาสนา ศาสนา
จะเจริญอีกหนหนึ่ง มีหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านประพฤติปฏิบัติของท่านตามความเป็น
จริงของท่านแล้ว ท่านได้ชำระล้างกิลีสเป็นชั้นเป็นตอนขึ้นมา

แล้วถ้าไม่ใช่เป็นชั้นเป็นตอนขึ้นมาด้วยความหลงใหล โดยความไม่เข้าใจ โดย
ความมีทิฐฐะมานะอยากจะอวดตัวอวดตนว่าตัวเองยิ่งใหญ่ ไม่ใช่ อันนั้นมันเป็นเรื่องของ
กิลีส ถ้ากิลีสมันโกหก มันก็พลิกมันแพลงไปอย่างนั้นไง

แต่นี้มันเป็นเรื่องของธรรม ถ้าเรื่องของธรรมนะ เวลามันเป็นสัจจะเป็นความจริง
ขึ้นมาในหัวใจของตนนะ บุคคลคนที่ ๑ คนที่ ๒ คนที่ ๓ คนที่ ๔

เวลาคนที่ ๑ ลูกหลานของมาร ชำระล้างมัน ชันท์ ๕ ไม่ใช่เรา เราไม่ใช่ชันท์ ๕ ชันท์
๕ ไม่ใช่ทุกข์ ทุกข์ไม่ใช่ชันท์ ๕ เวลามันสมุจเฉทปหานไปแล้ว เห็นไหม บุคคลคนที่ ๑

เวลาบุคคลคนที่ ๒ มันจะฝึกหัดประพฤติปฏิบัติมากน้อยขนาดไหน เวลากายเป็น
โพธิจิต เป็นกระจกใส นั่นนะเป็นบุคคลคนที่ ๒

เวลายกขึ้นสู่วิปัสสนา วิปัสสนาได้หรือเปล่า

เวลายกขึ้นสู่วิปัสสนาแต่ละขั้นแต่ละตอนไง ถ้าแต่ละขั้นแต่ละตอนขึ้นมา จะ
ยกขึ้นไปเห็นอสุภะ เวลาเห็นอสุภะ พิจารณาไปแล้วเป็นกามราคะ กามราคะ เวลา
สมุจเฉทปหาน นี่บุคคลคนที่ ๓

ฝึกหัดประพฤติปฏิบัติของเราให้มันเป็นจริงเป็นจังขึ้นมา มันจะละเศษส่วนทิ้งออกไป เวลาเข้าไปแล้ว ถ้ามันบุคคลคู่ที่ ๔ มันจะเห็นจิตเดิมแท้นี้ผ่องใส จิตเดิมแท้นี้หมองไปด้วยอุปกิเลส จิตเดิมแท้นี้ผ่องใส จิตเดิมแท้นี้เป็นผู้ข้ามพ้นกิเลส ทำลายภวาสวะทำลายภพ นี่เป็นบุคคลคู่ที่ ๔

หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านประพฤติปฏิบัติกันมา ท่านไปเผชิญกับกิเลสค้นหาความทะยานอยากตามข้อเท็จจริงในหัวใจของท่านไป

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอาสวักขยญาณ ทำลายอวิชชาพญามารในหัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เสวยวิมุตติสุขๆ มันเป็นข้อเท็จจริงในหัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเท่านั้นกราบธรรมๆ กราบได้เฉพาะธรรมะเป็นสัจจะความจริงที่ท่านค้นคว้าขึ้นมาในหัวใจของท่านไป

เวลาเทศนาว่าการ พระอัญญาโกณฑัญญะมีดวงตาเห็นธรรม

นี่พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ รัตนตรัยสมบูรณ์แบบของชาวพุทธไป

เวลาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ก็เป็นสัจจะเป็นความจริงขึ้นมาในหัวใจของท่าน เป็นบุคคล ๔ คู่ไป

ท่านได้เผชิญหน้ากับกิเลส ได้ต่อสู้ ได้วิปัสสนา วิปัสสนา ความรู้แจ้งแทงตลอด กิเลสค้นหาความทะยานอยาก ท่านได้ผ่านวิฤติ ผ่านการกระทำมากมายมหาศาลถึงได้วางข้อวัตรปฏิบัติไว้ๆ

ถ้าสาวกสาวกะ ผู้ที่ได้ยินได้ฟังได้ฝึกหัดปฏิบัติไป แล้วถ้าเป็นวงกรรมฐาน วงกรรมฐานผู้ที่ได้เกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา กึ่งกลางพระพุทธศาสนา เจริญขึ้นมาก็เพราะหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านทำของท่านมา แล้วท่านวางข้อวัตร นี่มันเป็นโอกาสทองๆ เลย

แต่ด้วยกิเลสมันโกหก มันปลิ้นปล้อน มันหลอกมันลวง มันเป็นทองชุบ
อยากจะเข้ามาชุบในวงกรรมฐานว่าตัวเองมีธรรมๆ

ธรรมอะไร

ถ้าธรรมนะ ถ้ามันละกิเลสเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นมา บุคคล ๔ คู่ แค่มืดดวงตาเห็นธรรม
เท่านั้นนะ

เวลาไปรู้ละ ไปรู้ละไปลานเปล่าๆ ปิดตา หู จมูก ลิ้น กาย เหลือหัวใจไว้ จับเหยี่ยว
ตัวนั้นให้ได้ ถ้าจับเหยี่ยวตัวนั้น จับกิเลสได้

กิเลสมันเป็นนามธรรม แต่มันยึดมันถือมันในกาย ในเวทนา ในจิต ในธรรม
เหมือนกัน

พระอัญญาโกณฑัญญะๆ ใจ สิ่งใดสิ่งหนึ่งเกิดขึ้น เกิดจักขุญาณ ญาณเกิดจากจิต
จิตตภาวนา จิตตภาวนาที่เกิดจากหัวใจของเรา เวลาเราจะฝึกหัดประพฤติกปฏิบัติขึ้นมา
ถ้าข้อเท็จจริงใจ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านถึงวางข้อวัตรปฏิบัติไว้ ให้ทำความเข้าใจของ
ใจเข้ามา

เพราะถ้าศีล สมาธิ ถ้ามีสมาธิเป็นพื้นฐาน เป็นสมถกรรมฐาน มันจะมีโอกาสได้รู้
ได้เห็นใจ ถ้าได้รู้ได้เห็น มันก็จะรู้และเห็นกิเลสใจ จากกิเลสตัวความจำ มันก็จะเป็นกิเลส
เป็นตัวความจริง

ตัวความจริงเกิดจากจิตตภาวนา จิตที่ฝึกหัดปฏิบัติ แล้วจิตที่ฝึกหัดปฏิบัติมันต้อง
เป็นจิตดวงนั้น จิตของบุคคลที่ฝึกหัดปฏิบัตินั้นเท่านั้น มันไม่เกี่ยวกับจิตใดๆ ทั้งสิ้น

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารภณารื้อสัตว์ชนสัตว์ก็รู้หัวใจของสัตว์โลก

สัตว์โลกที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ สัตตะผู้ข้อง เกี่ยวข้องกับกิเลสต้นหาความ
ทะยานอยากในหัวใจของตนนั้น เราจะเชื่อถือสิ่งใดๆ ไม่ได้ทั้งสิ้น

สันตกายๆ ในสมัยพุทธกาล เขาก็มีวาสนาของเขานะ เขาได้เกิดเป็นราชสีห์ถึง ๕๐๐ ชาติ มาบวชเป็นพระ ชื่อพระสันตกาย สงบเสงี่ยมเรียบร้อยมาก พระเห็นแล้วคิดว่า เป็นพระอรหันต์นะ ว่าเป็นพระอรหันต์แน่นอนๆ ไปถามองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า ยัง ไม่ใช่

นิมนต์พระสันตกายมา ทั้งพระที่เชื่อมั่นๆ นั้นนะ แล้วเทศนาว่าการให้ฝึกหัด พิจารณากาย จิตจะสงบขนาดไหน สงบด้วยกิริยามารยาทของเขา แต่จิตภายในมันมีสติมี ปัญญาหรือไม่

เวลาหลงปุ่เสาร์ หลงปุ่มันท่านฝึกหัดปฏิบัติ ถ้าจิตสงบแล้ว ถ้าเห็นกาย เห็น เวทนา เห็นจิต เห็นธรรมตามความเป็นจริงแล้วยกขึ้นสู่วิปัสสนา วิปัสสนาคือใช้ภาวนามย ปัญญา คือสติปัญญาที่จะแยกแยะ

แยกแยะเพราะอะไร

เพราะกาย เวทนา จิต ธรรม เป็นสติปัฏฐาน ๔

แต่กิเลสที่เป็นนามธรรมๆ กิเลสมันโกหก มันเจ้าเล่ห์ มันพลิกมันแพลงไง มันพลิก มันแพลง มันก็ซบก็ไถ่ไง ไ้คนที่ฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาก็ปฏิบัติพอเป็นพิธี แต่เวลาพูด พูด ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาพูดถึงกิเลส กิเลสเป็นตัวจำ ไม่เห็นกิเลส ตัวจริงใจ แล้วกิเลสตัวจริงในวงกรรมฐานที่ฝึกหัดปฏิบัติ เวลาปฏิบัติก็พอเป็นพิธีไปเจอกิเลส กิเลสมันโกหก มันก็ปลิ้นมันก็ปล้อน มันกะล่อนไง แล้วมันก็พลิกแพลงไป มันก็ไม่มีสิ่งใดเป็นขึ้นเป็นอันใด พอไม่มีสิ่งใดเป็นขึ้นเป็นอันขึ้นมา จิตมันก็ไม่สงบระงับ

จิตไม่สงบระงับคือจิตไม่มีที่พึ่ง จิตไม่มีอุคฆิภาวะ ถ้าจิตไม่มีอุคฆิภาวะ กิริยาที่ แสดงออกเรื่องโลกๆ ทั้งสิ้น

แต่ถ้าจิตที่มีอุคฆิภาวะไง ครูบาอาจารย์ของเรา เช่น หลวงปู่สีอย่างนี้ ครูบาอาจารย์ ที่เป็นธรรมๆ กิริยามารยาทมันก็เหมือนกับเรานี่ กินอยู่เหมือนกัน แต่กิริยาและมารยาท มันมีวิหารธรรม มันมีความปกติสุข

มันมีความปกติสุขเพราะอะไร

เพราะครูบาอาจารย์ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านชำระล้างกิเลส บุคคล ๔ คู่ ได้
กำจัดครอบครองของมารไว้

ดวงตาเห็นธรรม สักกายทิฐิ วิจิกิจฉา สิ้นพตปรามาส สังโยชน์ ๓ เวลาบุคคลคู่
ที่ ๒ ใจ กามราคะ ภูมิอะ่อนลง กายเป็นโพธิ จิตเป็นกระจกใส โลกนี้ราบหมด มหัทศจรย์
มาก แล้วเวลาฝึกหัดปฏิบัติขึ้นไปล้มลุกคลุกคลาน เพราะถ้าจะยกขึ้นสู่คู่ที่ ๓ มันจะเห็น
อสุภะ เห็นกามราคะ

ถ้าพิจารณาโดยสมาธิ มันจะเป็นอสุภะ

ถ้าพิจารณาโดยปัญญา มันจะเป็นกามฉันทะ

คำว่า “กามฉันทะ” คือเรื่องนามธรรมล้วนๆ ฉันทะคือความพอใจในกาม กามใน
อะไร

วัตถุกาม สิ่งที่เป็นกามราคะ ถ้าจิตมันไม่พอใจ มันจะไปรู้ไปเห็นของมันได้อย่างไร
นี่ไง ความโลภ ความโกรธ ความหลง ลูกสาวพญามาร ลูกสาวพญามารร้ายกาจนัก

ถ้ามันมีการฝึกหัดปฏิบัติ แล้วผู้ที่ฝึกหัดประพฤติปฏิบัติ ถ้าเราไม่มีกำลัง เราไม่มี
สมาธิ เราไม่มีสติไม่มีปัญญา จะเอาอะไรไปสู้ ไปต่อกรรมัน

ถ้าไม่มีอะไรไปสู้ไปต่อกรรมัน เพราะอะไร

เพราะมันไม่มีเหตุไม่มีผลไง มันไม่มีเหตุไม่มีผลสิ่งใดที่เป็นวิมุติภาวะ เป็นคุณธรรม
ในหัวใจของตน เป็นวิหารธรรมไง จิตมันถึงได้ดีด้าน เพราะความดีด้าน มันก็จะกลับมา
ทำลายตัวเองไง การที่กลับมาทำลายตัวเอง มันไม่เห็นคุณค่าของข้อวัตรปฏิบัติ

แต่ถ้าเป็นครูบาอาจารย์ที่เป็นธรรมๆ ท่านละทิ้งอย่างนี้ไม่ได้

หลวงตาพระมหาบัวเวลาท่านสิ้นกิเลสๆ มันลึกลับมหัศจรรย์ โอ้โฮ! มหัศจรรย์มาก
แล้วพอลึกลับมหัศจรรย์ จะสอนใครได้ ใครจะมีความรู้อย่างนี้ได้

แต่หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านก็รู้นะ

แล้วมันรู้ไม่ได้เพราะว่า เราเกิดเป็นคน เราทำ เราฝึกหัดประพฤติปฏิบัติ เราทุ่มเทมามากมายมหาศาล แล้วใครมันจะทุ่มเทอย่างนี้ได้ แล้วความลึกถึงขั้นซึ้งของกิเลส มันโกหก มันกล่อนมันปลิ้นปล้อน กิเลสโกหก แล้วมันก็ไม่รู้ไม่เห็นของมัน มันจะทำของมันอย่างนี้ขึ้นมาได้อย่างไร

เวลาท่านมาทบทวนๆ ใจ แล้วเรารู้ได้อย่างไร

เรารู้ได้ เพราะหลวงตาพระมหาบัวท่านบอก หลวงปู่มั่นเป่ากระหม่อมเรามา หลวงปู่มั่นเป่ากระหม่อมเรามา

แสดงว่าท่านมีข้อวัตรปฏิบัติ เวลาฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมา จากกิเลสตัวจำไปเห็นกิเลสตัวจริง กิเลสตัวจริงมันกิเลสโกหก โกหกมดเท็จขนาดไหน ท่านก็จะวิ่งเข้าไปหาหลวงปู่มั่น ท่านก็จะวิ่งเข้าไปหาหลวงปู่มั่น

เพราะการประพฤติปฏิบัติโดยคุณสมบัติของท่านต้องให้เกิดศีล เกิดสมาธิ เกิดปัญญา แล้วเกิดปัญญา เวลาเกิดสมาธิแล้ว ถ้ามันเห็นกิเลสโดยความเป็นจริง

กิเลสมันจะโกหกมดเท็จ กิเลสมันจะผลักไล่ กิเลสมันจะครอบงำ กิเลสมันจะทำให้ทุกข์ยากขนาดไหน ท่านก็วิ่งเข้าไปหาหลวงปู่มั่น ท่านก็จะวิ่งเข้าไปหาหลวงปู่มั่น ถึงที่สุดท่านสิ้นกิเลส

เราเป็นได้อย่างไร

เราก็เป็นได้จากวัตรปฏิบัติใจ

ท่านถึงย้อนกลับมาๆ คนเรามันจะได้ดีได้ ดีด้วยการอบรมบ่มเพาะ คนเราจะล่วงพ้นทุกข์ด้วยความเพียร แต่ต้องเป็นความเพียรชอบ เป็นการกระทำที่เป็นมัชฌิมาปฏิปทา เป็นสัจจะเป็นความจริง แต่มันก็มีวัตรปฏิบัติใจ มันมีหลักยึด มีการอบรมบ่มเพาะ

เวลาจิตของคนๆ ดูเราทำสมาธิสิ มันเหลวไหล มันพลิกมันแพลง แล้วถ้าไม่มีหลักยึด ไม่มีสิ่งใดเป็นที่พึ่งอาศัย ข้อวัตรปฏิบัติเครื่องอยู่ของใจๆ

แล้วเราจะไปปลงล้างมันได้อย่างไร

คนเรานะ ถ้ามันประสบความสำเร็จ มันกระทำให้สิ่งใดขึ้นมา แล้วถ้ามันระลึกย้อนหลัง มันมีกตัญญู มันมีกตเวที มันมีบุญมีคุณไฉะ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้อยู่โคนต้นโพธิ์ หลวงปู่มั่นครูบาอาจารย์ที่ท่านสิ้นกิเลส ที่นั่นเป็นที่ที่มีบุญคุณ ที่นั่นเป็นที่ที่มีพระคุณ ระลึกถึงสถานที่นั้นไฉะ เพราะอะไร เพราะมีขณะไฉะ

เวลาล้มลุกคลุกคลานมันทุกข์ยากแสนเข็ญ สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี ถ้าจิตสงบแล้วหรือค้นคว้าหากิเลสของตัวเองไม่ได้ ก็หลงไหลได้ปลื้มให้กิเลสมันพลิกมันแพลง

ด้วยความสามารถ ด้วยการแนะนำ ด้วยการอบรมปมเพาะ หลวงปู่มั่นท่านคอยชี้คอยแนะๆ

คนถ้าทำสมาธิไม่ได้ บางคนทำสมาธิแล้วมันไม่เกิดสมถกรรมฐาน มันกะล่อน มันปลิ้นมันปล้อนไปอย่างนั้นนะ แล้วมันกะล่อน มันปลิ้นมันปล้อน มันปลิ้นปล้อนไปโดยที่ว่ากิเลสตัวความจำ แล้วเราไม่รู้ไม่เห็นมันไฉะ แต่ด้วยการวิเคราะห์ ด้วยการคิดว่า ด้วยการสันนิษฐาน มันก็เลยแสดงพฤติกรรม กิริยามารยาท เพราะอะไร เพราะนั่นมันเจือปนไปด้วยกิเลสไฉะ

ถ้ามันเจือปนไปด้วยกิเลส กิเลสเป็นนามธรรม กิเลสเป็นนามธรรมจะรู้จักมันได้อย่างไร

กิเลสมันก็เป็นสมุทัย สมุทัย ตัณหา ภวตัณหา วิภวตัณหาไฉะ ใ้ความอยากดีอยากเด่น เพราะอยากเชิดหน้าชูตา นั่นก็กิเลสทั้งนั้น ใ้อยากจะทำประพฤติดีปฏิบัติให้เป็นความจริงขึ้นมา ก็กิเลสทั้งนั้น ใ้ปฏิบัติแล้วคาดหมายๆ ก็กิเลสทั้งนั้น

เวลากิเลสแล้วมันแสดงพฤติกรรมออกมา มันขวางหูขวางตาสำหรับผู้รู้จริงใจ แต่เจ้าตัวไม่รู้หรอก

ถ้าเป็นกิเลสตัวจำแล้วหลงใหลได้ปลื้ม มันเป็นอย่างนั้น ฉะนั้น มันถึงไม่มีกิริยาของธรรมเลย

แต่ถ้ามีกิริยาของธรรม เห็นไหม หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ท่านฝึกหัดประพฤติปฏิบัติของท่านมา ท่านล้มลุกคลุกคลานมาขนาดไหน ท่านก็ทำของท่านตามความเป็นจริงของท่าน

เวลาทำตามความเป็นจริงของท่านขึ้นมา เวลาจบสิ้นในการประพฤติปฏิบัติในบุคคล ๔ คู่ มรรค ๔ ผล ๔ นิพพาน ๑ อยู่ป่าอยู่เขา อยู่สุขอยู่สบาย อยู่ของท่านให้เป็นเนติแบบอย่าง เป็นเนติแบบอย่างคนที่เขามีธรรม เขาเป็นอย่างนี้ สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มีจิตที่เป็นวิมุตติสุขๆ อะไรจะมีคุณค่าเท่ากับจิตดวงนั้น

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากราบธรรมๆ ก็กราบคุณธรรมในหัวใจของท่าน ท่านเป็นผู้ที่ประพฤติปฏิบัติขึ้นมาเอง เป็นคุณธรรมในหัวใจของท่าน ท่านกราบก็กราบคุณธรรมในใจอันนั้นไง

เวลาจะปรินิพพาน ละทิ้งไป สอุปาทิเสสนิพพาน พระอรหันต์ที่ดำรงชีวิตอยู่ ธาตุ ๔ และขันธ์ ๕ เป็นเศษทิ้ง แต่อาศัยด้วยคุณธรรม อาศัยด้วยความเมตตาธรรมเพื่อจะอบรมปมเพาะวางศาสนานี้ไว้

ถึงที่สุดวันวิสาขบูชา มารดลใจแล้วดลใจอีก

“มาร เมื่อใดภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา ของเรายังไม่เข้มแข็ง ยังไม่แก่กล้า เราไม่ยอมนิพพาน”

อาราธนามาถึง ๑๖ ครั้ง ครั้งสุดท้ายรับอาราธนาของมารไป

“มาร อีก ๓ เดือนข้างหน้า เราจะนิพพาน”

โลกธาตุนี้ไหวหมด

ถึงเวลาที่สุตจะไปปรินิพพาน พระอานนท์นี้คร่ำครวญๆ ตลอดเวลา

“อานนท์ เราบอกเธอแล้วไม่ใช่หรือ เราไม่ได้เอาของใครไปทั้งสิ้น เราเอาของเราไปเท่านั้น”

เอาคุณธรรมในหัวใจของท่าน เอโก ธมฺโม ธรรมอันเอกอันนั้นนะเอาไป เอาของท่านไป เพราะของท่านจะให้ใครละ แล้วของคนอื่นให้ก็ไม่เอา ไม่เกี่ยว

พระสารีบุตร พระโมคคัลลานะจะนิพพาน ไปลองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นี่ไง อัครสาวกเบื้องซ้ายและเบื้องขวานิพพานก่อน

เวลาพระสารีบุตร พระโมคคัลลานะไปลาท่าน

“ให้เห็นสมควรแก่เวลาของเธอเถิด”

นี่ไง ลาวัฏฐะไง พระอรหันต์ที่ดำรงชีวิตอยู่ สอุปาทิเสสนิพพาน คือมีธาตุ ๔ และขันธ ๕ เศษๆ ไร้สาระ แต่คุณธรรมในใจดวงนั้นต่างหาก

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากราบธรรมๆ ก็กราบคุณธรรมในหัวใจของท่าน หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านมีวิมุตติสุขในหัวใจของท่าน ท่านอยู่ป่าอยู่เขา อยู่ด้วยความสุข ความสงบ ความระงับ อยู่ด้วยความรื่นเริงอาภาย เพราะมันเป็นวิมุตติสุข มันมีอะไรมีคุณค่าไปกว่านั้น ไฉนออกนั้นมันเป็นขยะ ขยะ ขยะทั้งสิ้น

สอุปาทิเสสนิพพาน ธาตุ ๔ และขันธ ๕ เป็นขันธที่สะอาดและบริสุทธิ์ เพราะกิเลสมันตายไปหมดแล้ว

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเยี่ยมมารไง เวลาพญามารตื่นพราดๆ คร่ำครวญไปฟ้องลูกสาวนั่นนะ นางตันหา นางอรดี ลูกสาวของมาร

เรือน ๓ หลัง พ่อของเธอ เราได้หักยอดแล้ว ตายหมดแล้ว

พอตายหมดแล้ว ชั้น ๕ ธาตุ ๔ มันเป็น ภาราหเว ปญฺจุขฺนุธา ชั้นที่พระอรหันต์
ต้องรักษาธาตุชั้นนั้นจนจะลาธาตุชั้นนั้นไป

ไอ้พวกที่ว่าเหลวไหล ปฏิบัติ ลูกศิษย์กรรมฐาน มารทั้งนั้น เพราะชั้นมาร รูปก็
มาร เวทนาก็มาร สัญญาก็มาร สังขารก็มาร วิญญาณก็มาร ชั้น ๕ ก็ชั้นของมาร มาร
มันครอบงำทั้งนั้น

ฉะนั้น เวลาชั้น ๕ สัญญาอารมณ์ มันแสดงออกด้วยมาร มาร มาร นี่ไง กิเลสมัน
โกหก โกหกกว่านั้นเป็นธรรม

แต่ถ้าเป็นธรรมๆ แล้ว ภาราหเว ปญฺจุขฺนุธา ชั้นเป็นภาระหน้าที่ดูแลรักษา
จนกว่าจะหมดอายุขัย การหมดอายุขัยโดยตามข้อเท็จจริงเพราะมันเป็นธรรม การสิ้นชีวิต
และการมีชีวิตอยู่มีค่าเท่ากัน เพราะมันเป็นธรรมตั้งแต่วันที่กิเลสมันดับตายไปหมดแล้ว

กิเลสดับตายไปแล้วมันมีอะไรอีกล่ะ มันมีอะไรที่มีคุณค่าเหนือวิหารธรรมในหัวใจ
ดวงนั้น ถ้ามันมีคุณค่าในวิหารธรรมในใจดวงนั้น มันมีอะไรอีกที่จะต้องให้พระไปวิ่งเต้น
ไปประจบประแจง

โมฆบุรุษทั้งนั้น โลกคามิส เรื่องของโลก เรื่องของธรรมไม่มี

ถ้าเรื่องของธรรมๆ เห็นไหม ในเมื่อเมืองไทยเป็นเมืองหลวงของพระพุทธศาสนา
ครูบาอาจารย์ที่ท่านประพฤติปฏิบัติมีความเป็นธรรมในหัวใจ ควรจะอยู่สถิตเป็นขวัฏตา
ขวัฏใจของชาวพุทธ ชาวพุทธจะกราบพระ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ด้วยความชื่น
บานในหัวใจ

ไม่ต้องให้กิเลสมันโกหก มันกะล่อน มันปลิ้นปล้อน ให้ชาวพุทธเห็นแล้วมันขวาง
ลูกตา แล้วจะกราบด้วยหัวใจของตนอย่างไร

แต่ถ้ามันเป็นธรรมๆ มันเป็นธรรมที่ไหน เทวดา อินทร์ พรหม ที่ไหนเขาก็รู้จักว่า
ธรรม

เวลาในประวัติหลวงปู่มั่น เทวดาจากเยอรมัน เทวดาจะมากราบหลวงปู่มั่นๆ

เขาก็ว่า แล้วมันรู้ได้อย่างไร

ถ้าใจเป็นธรรมมันสว่างไสว ใครๆ ก็รู้เห็นทั้งนั้น

แต่เวลาถ้ากิเลสมันโกหก มันปลิ้นปล้อน มันเอาดวงอาทิตย์มาใส่ไว้ในหัวใจมัน ยังไม่มีใครเห็นเลย เพราะดวงอาทิตย์มันก็สว่างที่ดวงอาทิตย์ไง แต่กิเลสมันปลิ้นปล้อน มันกะล่อน มันเป็นมาร

เวลาเป็นมารมันเป็นสิ่งที่น่าขยักขแยง มันเป็นสิ่งที่มันไม่มีใครต้องการทั้งสิ้น แต่ มันจะมาพลิกมาแปลงขึ้นมาให้เป็นธรรมขึ้นมา มันเป็นธรรมขึ้นมาไม่ได้หรอก เพราะกิเลส มันโกหก กิเลสมันไปปิด กิเลสมันมดเท็จ มันไม่ใช่ธรรม

ถ้ามันเป็นธรรมๆ นะ สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี ผิดหัดทำความสงบของใจเรา เข้ามา ใจของเราคือพุทธะ ใจของเรา พุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน พระพุทธศาสนาจะเกิด บนหัวใจของสัตว์โลก พระพุทธศาสนาจะเกิดในหัวใจของผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารภว่า รื้อสัตว์ชนสัตว์ รื้อสัตว์ชนสัตว์คือรื้อ หัวใจของสัตว์โลก หัวใจของสัตว์โลกคือพุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน

หัวใจของสัตว์โลก เห็นไหม สิ่งที่เป็นนามธรรมๆ เพราะจิตนี้เวียนว่ายตายเกิดใน วัฏฏะ เพราะเป็นนามธรรม มันถึงเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ ไปเกิดเป็นเทวดา เป็นอินทร์ เป็นพรหม ก็จิตดวงนั้นไง แล้วจิตดวงนั้นมีอำนาจนามมนุษย์สมบัติ ถึงได้มาเกิดเป็น มนุษย์ไง มนุษย์มีธาตุ ๔ และขันธ์ ๕ ใจ แล้วก็มีจิตด้วย

ธาตุ ๔ และขันธ์ ๕ ไม่ใช่จิต

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สอุปาทิเสสนิพพาน ธาตุ ๔ และขันธ์ ๕ เป็นเศษ ทิ้ง แต่จิตดวงนั้นผิดหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมาจนสิ้นกิเลส ขำระล้างกิเลส เพราะกิเลสก็ เป็นนามธรรม จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ กิเลสมันถึงยึดครองไปตลอดใจ

ไปเกิดบนพรหม พรหมปุถุชนก็กิเลส พรหมตั้งแต่พระอนาคามีไปเกิดบนพรหม แล้วสำเร็จไปตั้งแต่พรหมนั้น แต่ถ้าเป็นพรหมปุถุชนก็เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ ไปเกิด

เป็นเทวดา ถ้าเทวดาอริยบุคคลก็ตามแต่มีคุณธรรมนั้น ถ้าเป็นเทวดาปุถุชนก็เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ

เราเกิดเป็นมนุษย์ไง จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะๆ พระพุทธศาสนา เวลาอบรมปมเพาะสอนลงสู่ที่จิตดวงนั้น จิตดวงนั้นจะเห็นจริงตามความเป็นจริงจากวงกรรมฐาน จากลูกศิษย์หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นที่มีข้อวัตรปฏิบัติที่ดั่งาม ให้จิตดวงนั้นเป็นที่พึ่งที่อาศัย ให้จิตดวงนั้นแสดงตนขึ้นมาจากข้อวัตรปฏิบัตินั้น แล้วยกขึ้นสู่วิปัสสนา

วิปัสสนาคือรู้แจ้งแทงตลอดกิเลสค้นหาความทะยานอยากในใจของตน บุคคลคู่ที่ ๑ คู่ที่ ๒ คู่ที่ ๓ คู่ที่ ๔ ถ้ามีครูบาอาจารย์ที่เป็นผู้รู้จริงคอยคุ้มครองดูแล แต่มันต้องเป็นจิตดวงนั้นเป็นผู้ที่ประพฤติปฏิบัตินั้นมีอำนาจวาสนา มีสัจจะ มีความจริง มีการกระทำ

มนุษย์จะล่วงพ้นทุกข์ด้วยความเพียร

เอวัง